

7. maj 2025 kl. 05.00

Debat

IT-ekspert: Nyt lovforslag indfører reelt permanent masseovervågning

Regeringens nye lovforslag gør op med mistankebaseret overvågning og åbner i stedet for et system, der bare kan overvåge befolkningen uden kontrol. Det sætter vores grundlæggende frihedsrettigheder på spil, skriver John M. Foley.

Når man først har opbygget et system, der kan overvåge hele befolkningen uden kontrol, bliver spørgsmålet ikke længere om det bliver brugt forkert – men hvornår. Vi skal ikke vente, til det går galt, skriver John M. Foley Foto: Søren Bidstrup/Ritzau Scanpix

John M. Foley

Fhv. major og medstifter af Center for Cybersikkerhed

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Regeringens nye lovforslag giver PET adgang til at indsamle og sammenkøre oplysninger om alle borgere fra offentlige og private registre samt åbne kilder – uden dommerkendelse, uden konkret mistanke og uden uafhængig kontrol. Oplysningerne må opbevares i 20 år.

Det er et forslag, der reelt indfører permanent masseovervågning i Danmark og undergraver retssikkerheden.

Jeg har tidligere delt min kritik i fagkredse og på LinkedIn. Men det her handler ikke længere om tekniske detaljer. Det handler om noget langt større: vores tillid til staten – og statens tillid til os.

I et demokratisk retssamfund er princippet om mistankebaseret overvågning grundlæggende. Det nye lovforslag gør op med det. Fremover skal det ikke længere kræve konkret mistanke at få adgang til data – det skal være standard.

Det betyder, at vi som borgere skal finde os i, at vores adfærd registreres og opbevares, uanset om vi har gjort noget forkert eller ej. Det er ikke effektiv efterretning. Det er forebyggelse uden grænser.

Det er desuden bemærkelsesværdigt, at lovforslaget sendes i høring kort før sommerferien. Det ligner et bevidst forsøg på at undgå offentlig debat, mens befolkningens og mediernes opmærksomhed er spredt.

Men netop en så indgribende ændring af overvågningspraksis kræver bred og åben diskussion. Det er ikke blot et teknisk spørgsmål – det er et demokratisk anliggende. Og tavshed i mødet med magtens ekspansion er ikke neutralitet. Det er samtykke.

Når mennesker ved, at de kan blive overvåget, ændrer de adfærd. Det viser forskning på området klart. Kritik dæmpes. Politisk engagement mister kant. Mange vil vælge stilhed frem for risiko.

Det rammer ikke kun systemkritikere – det rammer også den almindelige borger, der tænker sig om en ekstra gang, før hun ytrer sig om alt fra krig og klima til regeringens kurs.

Vi har systemer, der balancerer sikkerhed og retssikkerhed. Hvorfor vælger vi nu at underminere dem?

John M. Foley

Fhv. major og medstifter af Center for Cybersikkerhed

Et overvåget samfund er ikke et mere sikkert samfund. Det er et fattigere samfund. Fattigere på tillid, mod og meninger.

Jeg har i årevis arbejdet med cybersikkerhed i statsligt regi og ved, at data er vigtige. Men jeg ved også, at der allerede findes redskaber til at få adgang til data i konkrete sager – med dommerkendelse, dokumentation og proportionalitet.

Vi har systemer, der balancerer sikkerhed og retssikkerhed. Hvorfor vælger vi nu at underminere dem?

Hvis vi vil sikre både vores frihed og vores fælles sikkerhed, bør vi insistere på:

- Styrket domstolskontrol ved al datatilgang
- Begrænset adgang til data – kun ved konkret mistanke
- Klare tidsbegrænsninger og kontrolspor
- Uafhængigt og effektivt tilsyn
- Og vigtigst: reel demokratisk debat

Det er ikke bare tekniske linjer i et lovforslag. Det er grænserne for, hvordan vi forstår borgerens forhold til staten.

Når man først har opbygget et system, der kan overvåge hele befolkningen uden kontrol, bliver spørgsmålet ikke længere, om det bliver brugt forkert – men *hvornår*.

Vi skal ikke vente, til det går galt. Vi skal sige fra nu. For det, der er på spil, er ikke blot vores datasikkerhed. Det er retten til at tænke frit, ytre sig frit og leve frit – uden at skulle kigge sig over skulderen.

Vi tror på politik

Få daglige nyheder fra Danmarks største politiske redaktion

E-mail

Tilmeld dig

Ja tak, jeg ønsker at modtage nyhedsbreve fra Altinget. I må gerne invitere mig til livearrangementer og sende mig tilbud om netværk, konferencer, nyhedsbreve eller [lignende](#) fra Altinget og [Altinget-koncernen](#) via e-mail og telefon. Jeg kan til enhver tid trække samtykket tilbage. Mine personoplysninger bliver behandlet i overensstemmelse med vores [privatlivspolitik](#).

NYESTE JOB

Mediehuset Altinget søger studentermedhjælper til...

Hovedstaden 23. maj

mandagmorgen

Er du politisk interesseret og nysgerrig på samfundsudviklingen?

Hovedstaden 23. maj

Stærk leder til nyoprettet stilling som administrationschef til...

Hovedstaden 19. maj

Kontorc kontor, Digitalis

Hovedstaden

NYHEDSOVERBLIK